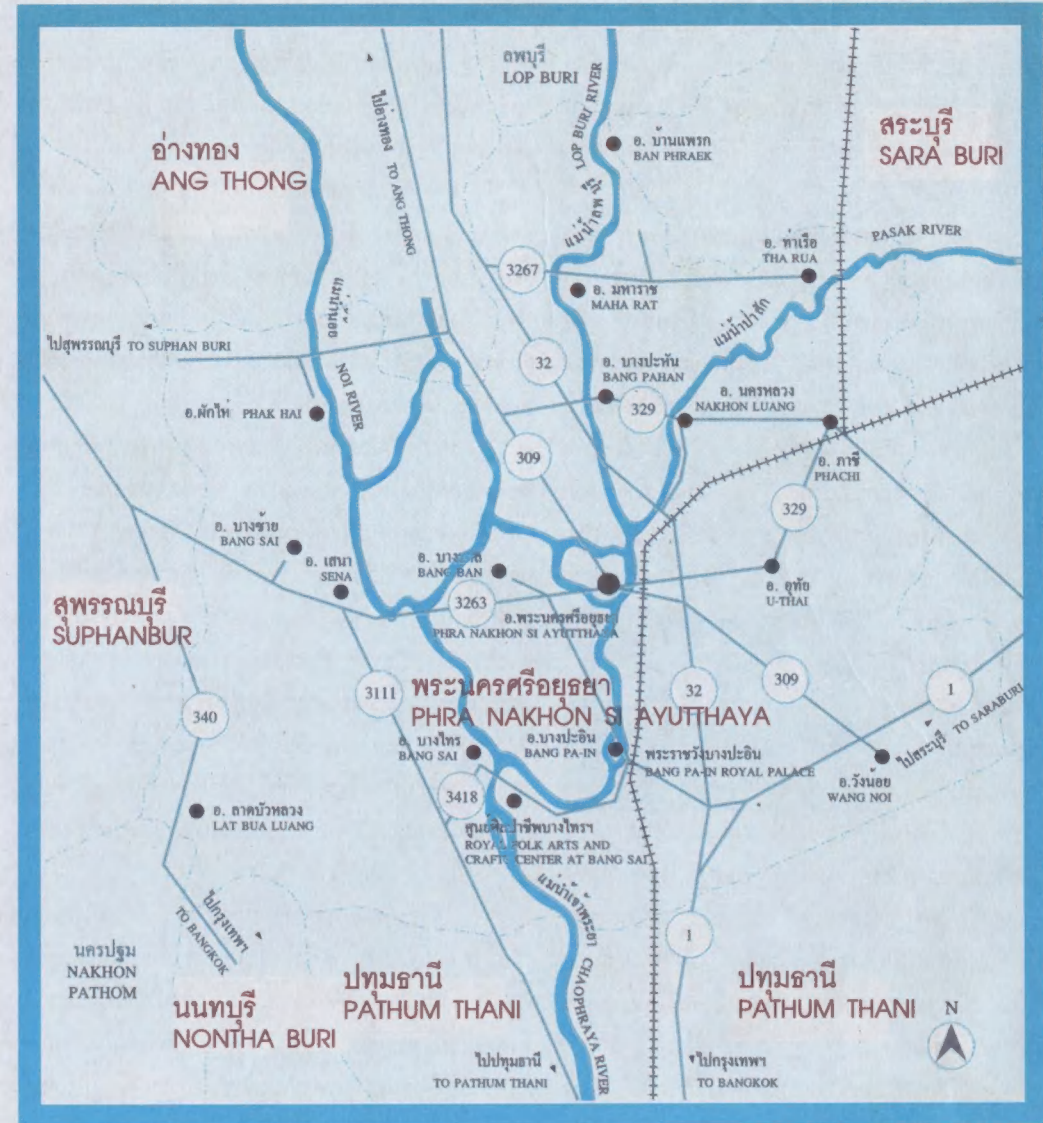

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคกลางเขต 6
ถนนศรีสรรเพชญ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
โทรศัพท์ (035) 246076-7 โทรสาร (035) 246078

แผนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
MAP OF PHRANAKHON SI AYUTTHAYA

แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

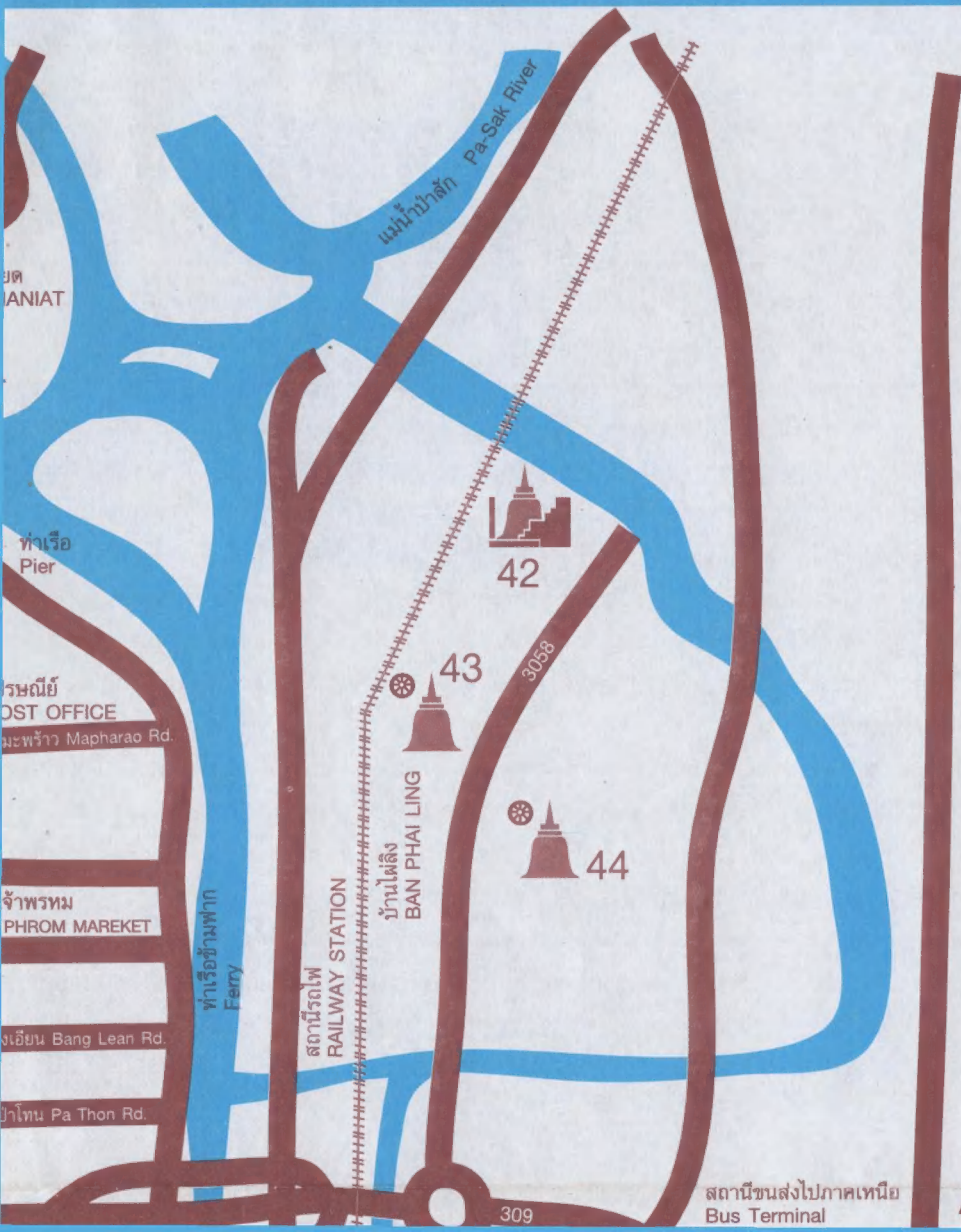
AYUTTHAYA TOURIST MAP

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

THAYA TOURIST MAP

บวรราชพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอยุธยา

พระนครศรีอยุธยา

- ยางเดี่ยว หน้าวัดชุมพลฯ 261135
- พลอย
- ข้างโรงพยาบาลบางปะอิน 261280
- ครว้เต็น ได้วัดโปรดสัตว์ 728324
- ครว้วังขนอน ได้วัดโปรดสัตว์ -
- ดันน้ำ ได้ตลาดบางปะอิน -

อำเภอบางไทร

- ครว้ฟ้า 220930
- พลอย 261280
- ครว้เสาวรินทร์ 261847
- ศาลาทอง 01-8131672
- ป่าเล็ก 261070
- ครว้ข้างแดง 361092
- ดันน้ำริเวอร์วิว 261006
- ภูตะบัน 01-9860085
- เรือนไทย 366022
- เจ้าพระยาทุ่งเฒ่า 336151
- อาหารริมแม่น้ำเจ้าพระยา 366050

อำเภอวังน้อย

- บ้านสร้าง 214486
- วังทุ่งใหญ่ 271216
- ลุงนวย 361248

อำเภอบางปะหัน

- ส. รวยเจริญ 661004
- ครว้บ้านสร้าง ริมถนนเอเชีย -
- อุดมปลาเผา หน้าวัดพระงาม -
- อาหารป่า หน้าวัดทางกลาง -

อำเภอมหาราช

- เจ้าปลุกปลาเผา สีแยกเจ้าปลุก -
- อำเภอนครหลวง
- คูเหลาไกรวน 360022
- ลุงมวน ตลาดใหม่เหนือวัดโดนด -

อำเภอผักไห่

- เม่งซง ตลาดผักไห่ 391232
- อำเภอบางบาล
- ครว้ขง เจริญพานสีสุก 289288-9

อำเภอเสนา

- กว๊ายเดี่ยวเรือเจ้าเจ็ด
- เขตชุมชนเทศบาลเจ้าเจ็ด -
- โอโกชนา ตลาดริมแม่น้ำเสนา 201225

อำเภอผักไห่

- นายชวด เจริญพานสีสุก
- นายแสง ตลาดหัวรอ
- ข้าวขาหมูจุฬา สีแยกวัดพระญาติ
- ข้าวขาหมูบางแค หน้าวัดใหญ่
- กว๊ายเดี่ยว
- กว๊ายเดี่ยววัดใหญ่ หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล
- ไทยภิญโญ ถนนสาย 1
- กิ่งแก้วก้านทอง ในซอยหน้าโรงหนังเจ้าพรหม
- กว๊ายเดี่ยวโกอี (ไม่มีชื่อร้าน) ถนนหน้าสนามกีฬาจังหวัด

อำเภอผักไห่

- นายชวด เจริญพานสีสุก
- นายแสง ตลาดหัวรอ
- ข้าวขาหมูจุฬา สีแยกวัดพระญาติ
- ข้าวขาหมูบางแค หน้าวัดใหญ่
- กว๊ายเดี่ยว
- กว๊ายเดี่ยววัดใหญ่ หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล
- ไทยภิญโญ ถนนสาย 1
- กิ่งแก้วก้านทอง ในซอยหน้าโรงหนังเจ้าพรหม
- กว๊ายเดี่ยวโกอี (ไม่มีชื่อร้าน) ถนนหน้าสนามกีฬาจังหวัด

บวรราชพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอยุธยา

พระนครศรีอยุธยา

- ยางเดี่ยว หน้าวัดชุมพลฯ 261135
- พลอย
- ข้างโรงพยาบาลบางปะอิน 261280
- ครว้เต็น ได้วัดโปรดสัตว์ 728324
- ครว้วังขนอน ได้วัดโปรดสัตว์ -
- ดันน้ำ ได้ตลาดบางปะอิน -

อำเภอบางไทร

- ครว้ฟ้า 220930
- พลอย 261280
- ครว้เสาวรินทร์ 261847
- ศาลาทอง 01-8131672
- ป่าเล็ก 261070
- ครว้ข้างแดง 361092
- ดันน้ำริเวอร์วิว 261006
- ภูตะบัน 01-9860085
- เรือนไทย 366022
- เจ้าพระยาทุ่งเฒ่า 336151
- อาหารริมแม่น้ำเจ้าพระยา 366050

อำเภอวังน้อย

- บ้านสร้าง 214486
- วังทุ่งใหญ่ 271216
- ลุงนวย 361248

อำเภอบางปะหัน

- ส. รวยเจริญ 661004
- ครว้บ้านสร้าง ริมถนนเอเชีย -
- อุดมปลาเผา หน้าวัดพระงาม -
- อาหารป่า หน้าวัดทางกลาง -

อำเภอมหาราช

- เจ้าปลุกปลาเผา สีแยกเจ้าปลุก -
- อำเภอนครหลวง
- คูเหลาไกรวน 360022
- ลุงมวน ตลาดใหม่เหนือวัดโดนด -

อำเภอผักไห่

- เม่งซง ตลาดผักไห่ 391232
- อำเภอบางบาล
- ครว้ขง เจริญพานสีสุก 289288-9

อำเภอเสนา

- กว๊ายเดี่ยวเรือเจ้าเจ็ด
- เขตชุมชนเทศบาลเจ้าเจ็ด -
- โอโกชนา ตลาดริมแม่น้ำเสนา 201225

อำเภอผักไห่

- นายชวด เจริญพานสีสุก
- นายแสง ตลาดหัวรอ
- ข้าวขาหมูจุฬา สีแยกวัดพระญาติ
- ข้าวขาหมูบางแค หน้าวัดใหญ่
- กว๊ายเดี่ยว
- กว๊ายเดี่ยววัดใหญ่ หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล
- ไทยภิญโญ ถนนสาย 1
- กิ่งแก้วก้านทอง ในซอยหน้าโรงหนังเจ้าพรหม
- กว๊ายเดี่ยวโกอี (ไม่มีชื่อร้าน) ถนนหน้าสนามกีฬาจังหวัด

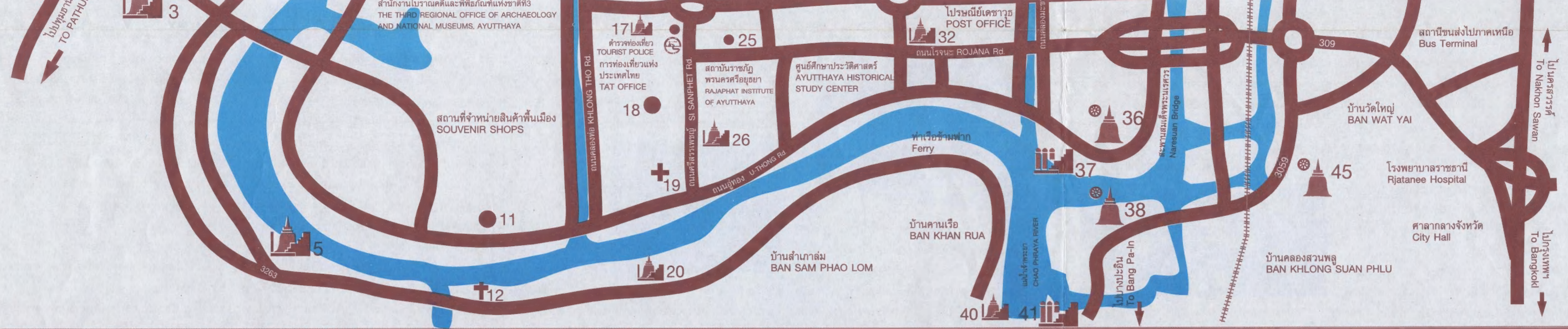
อำเภอผักไห่

- นายชวด เจริญพานสีสุก
- นายแสง ตลาดหัวรอ
- ข้าวขาหมูจุฬา สีแยกวัดพระญาติ
- ข้าวขาหมูบางแค หน้าวัดใหญ่
- กว๊ายเดี่ยว
- กว๊ายเดี่ยววัดใหญ่ หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล
- ไทยภิญโญ ถนนสาย 1
- กิ่งแก้วก้านทอง ในซอยหน้าโรงหนังเจ้าพรหม
- กว๊ายเดี่ยวโกอี (ไม่มีชื่อร้าน) ถนนหน้าสนามกีฬาจังหวัด

ร้านอาหารในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

- เอมโหล
- ชูติมาลิ้มคำ
- ศรีซอข้าวมันไก่ทอด
- มาลีเป็ดผัดขิง
- บุญอุตุลาบ น้ำตก
- บัวขาวข้าวผัดปู
- มะลิอาหารตามสั่ง
- แสงอาหารตามสั่ง
- สมพงษ์ขนมหวาน
- ปลาหมึกทอดกระเทียม

1. พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย Queen Suri Yothai Memorial	7. วัดวรเชษฐาราม Wat Worachettharam	14. วัดพระศรีสรรเพชญ์ Wat Phra Si Sanphet	21. วัดหน้าพระเมรุ Wat na Phra Men	28. วัดมหาธาตุ Wat Mahathat	35. พิพิธภัณฑ์ Chan
2. วัดกุฎีทองและพระราชานุสาวรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช Wat Phu-Khao Thong & King Naresuan Memorial	8. วัดวรโพธิ์ Wat Worapho	15. วิหารพระมงคลบพิตร Vihan Phra Mongkhon Bophit	22. วัดธรรมิกราช Wat Thammikarat	29. บึงพระราม Phraram Park	36. วัดสุ Wat
3. วัดวรเชษฐเทภบารุง Wat Worachet Thap Bamrung	9. วัดโลกยสุธา Wat Lokayasutha	16. คุุ่มขุนแผน Khun Phaen Residence	23. พระราชานุสาวรีย์พระเจ้าอู่ทอง King U-Thong Monument	30. วัดขุนแสน Wat Khunsan	37. ป้อมเพ Phet
4. วัดกษัตราธิราช Wat Kasattrathirat	10. อนุสรณ์สถานปรีดีพนมยงค์ Pridi Phanomyong Memorial	17. ศาลหลักเมือง City Pillar Shrine	24. วัดพระราม Wat Phraram	31. พิพิธภัณฑ์เรือไทย Thai Boat Museum	38. วัดพน Wat
5. วัดไชยวัฒนาราม Wat Chaiwatthanaram	11. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ Si Nakharin Park	18. ศูนย์บริการข้อมูลวิชาการและการท่องเที่ยว Tourist Information Centre	25. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา Chao Sam Phraya National Museum	32. วัดขุนเมืองใจ Wat Khun Muang Jai	39. วัดเชิง Wat
6. เจดีย์ศรีสุริโยทัย Pra Chedi Sisuriyothai	12. โบสถ์เซนต์ ยอเซฟ Saint Josep Church	19. โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา Ayutihaya Hospital	26. วัดบรมพุทธาราม Wat Boromphuttharam	33. วัดบรมวงศ์วราราม Wat Boromawong Wararam	40. หมู่บ้าน Portu
	13. พระราชวังโบราณ Ancient Palace	20. วัดพุทไธสวรรย์ Wat Phutthaisawan	27. วัดราชบูรณะ Wat Ratchaburana	34. เพนียดคล้องช้าง Elephant Kraal	

- ไทยกัญญา ถนนสาย 1
- กิ่งแก้วกันทอง ในซอยหน้าโรงหนังเจ้าพรหม
- กว๊านเดียวใกล้ก๊อ (ไม่มีชื่อร้าน) ถนนหน้าสนามกีฬาจังหวัด
- กว๊านเดียวเจีย ถนนสาย 1
- กว๊านเดียวทุกวง ถนนสาย 1
- กว๊านเดียวเรือใบบริเวณวัดปราสาท ถนนอุททอง
- กว๊านเดียวเรือหน้าพุ่มสายโทรศัพท์ ถนนบางเอียน
- กว๊านเดียวทะเลเจริญรุ่งเรือง หัวถนนสาย 1
- กว๊านเดียวทะเลจิว หัวถนนสาย 1 เชื่อมถนนอุททอง
- อาหารเบ็ดเตล็ด
- หมูสะเต๊ะนายแกะ หัวถนนสาย 1
- แผงลอยขนมไทย บริเวณวัดใหญ่ชัยมงคล
- ไรตีสายไหม บริเวณถนนอุททอง บริเวณหลังสถาบันราชภัฏฯ
- อามินา ข้าวหมกไก่ ข้างสถานีขนส่งอยุธยาแกรนด์
- เจ้เซ็ง เปิดพะโล้เปิดย่าง หน้าตลาดสดเจ้าพรหม
- ร้านอาหารมังสวิรัต
- ร้านมังสวิรัต โทร.243423 เปิดรมควัน, กว๊านเดียวหลอด
- อาหารญี่ปุ่น
- ซากุระ โชคเศรษฐีพาร์ทเมนท์ โทร. 213925-7

- มะลอาหารตามสั่ง
- แสงอาหารตามสั่ง
- สมพงษ์ขนมหวาน
- ประทีปอาหารตามสั่ง
- สว่างข้าวหมูแดง
- สุนิสาอาหารตามสั่ง
- อุไรก๊วยเตี๋ยวเปิด
- คำก๊วยจับ
- สุคนธ์อาหารตามสั่ง
- สุนทรอาหารตามสั่ง
- ส้มตำ-ไก่ย่าง (อาหารอีสาน)
- แม่ผ่องศรี ถนนสาย 1
- ส้มตำปิ้งพระราม
- ส้มตำหัวแหลม
- ข้าวต้มก๊วย
- เบญจ หน้าเทศบาล
- ด้าย หน้าเทศบาล
- กำลังภายใน ถนนนครสวรรค์
- ข้าวต้มเครื่อง
- หลักกก ข้างวัดปราสาท

มรุ
ra Men
ช
nikarat
าวรีย์พระเจ้าอุททอง
ong Monument
am
านแห่งชาติเจ้าสามพระยา
Phraya National Museum
ราม
hphuttharam
:
aburana

28. วัดมหาธาตุ
Wat Mahathat
29. บึงพระราม
Phraram Park
30. วัดขุนแสน
Wat Khunsan
31. พิพิธภัณฑ์เรือไทย
Thai Boat Museum
32. วัดขุนเมืองใจ
Wat Khun Muang Jai
33. วัดบรมวงศ์วราราม
Wat Boromawong Wararam
34. เพนียดคลองช้าง
Elephant Kraal

35. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจันทรเกษม
Chantharakasem National
Museum
36. วัดสุวรรณดาราราม
Wat Suwandararam
37. ป้อมเพชร
Phet Fortress
38. วัดพนัญเชิง
Wat Phananchong
39. วัดเชิงท่า
Wat Chong-tha
40. หมู่บ้านโปรตุเกส
Portuguese Settlement

41. หมู่บ้านญี่ปุ่น
Japanese Settlement
42. วัดอโยธยา
Wat Ayothaya
43. วัดกุฎีดาว
Wat Kudidao
44. วัดมเหยงคณ์
Wat Maheyong
45. วัดใหญ่ชัยมงคล
Wat Yai Chaiyamongkhon
46. วัดตูม
Wat -Toom

เที่ยวที่ไหนให้สนุกและรอบรู้

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือเรียกสั้นๆ ว่า อยุธยา ตั้งอยู่ในภาคกลาง เป็นเมืองหลวงเก่าของไทย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1893 โดยสมเด็จพระเจ้าอู่ทอง หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ในเวลา 417 ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีกษัตริย์ปกครอง 33 พระองค์จาก 5 ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง นับเป็นราชธานีของไทยที่มีอายุยืนยาวที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทยที่อยู่ในดินแดนแหลมทองแห่งนี้

ภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ไม่มีภูเขา แต่มีแม่น้ำสายใหญ่คือ แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลมาบรรจบกันใกล้หอคอยล้อมรอบผืนแผ่นดิน ตัวจังหวัดจึงเป็นเกาะที่มีบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสองข้างฝั่งแม่น้ำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 76 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 2,566.6 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบ้านแพรก อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางบาล อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน อำเภอเสนา อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอท่าเรือ และอำเภовังน้อย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดจังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสระบุรี
ทิศใต้ จดจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี
ทิศตะวันออก จดจังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก จดจังหวัดสุพรรณบุรี

ระยะทางจากอำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยาไปยังอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัด

อำเภอท่าเรือ	ระยะทาง 60 กิโลเมตร
อำเภอนครหลวง	ระยะทาง 20 กิโลเมตร
อำเภอบางไทร	ระยะทาง 45 กิโลเมตร
อำเภอบางบาล	ระยะทาง 10 กิโลเมตร
อำเภอบางปะอิน	ระยะทาง 17 กิโลเมตร
อำเภอบางปะหัน	ระยะทาง 13 กิโลเมตร
อำเภอผักไห่	ระยะทาง 29 กิโลเมตร
อำเภอภาชี	ระยะทาง 35 กิโลเมตร
อำเภอลาดบัวหลวง	ระยะทาง 65 กิโลเมตร
อำเภовังน้อย	ระยะทาง 20 กิโลเมตร
อำเภอเสนา	ระยะทาง 20 กิโลเมตร
อำเภอบางซ้าย	ระยะทาง 34 กิโลเมตร
อำเภออุทัย	ระยะทาง 15 กิโลเมตร
อำเภอมหาราช	ระยะทาง 25 กิโลเมตร
อำเภอบ้านแพรก	ระยะทาง 53 กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปยังจังหวัดใกล้เคียง

พระนครศรีอยุธยา-กรุงเทพฯ	ระยะทาง 76 กิโลเมตร
พระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง	ระยะทาง 31 กิโลเมตร
พระนครศรีอยุธยา-สระบุรี	ระยะทาง 63 กิโลเมตร
พระนครศรีอยุธยา-สุพรรณบุรี	ระยะทาง 53 กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตลอดระยะเวลา 417 ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้เพียงเป็นช่วงแห่งความเจริญสูงสุดของชนชาติไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรค์อารยธรรมของหมู่ชนมนุษยชาติซึ่งเป็นที่ยอมรับแก่นานาอารยประเทศอีกด้วย แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกทำลายเสียหายจากการสงครามจากประเทศเพื่อนบ้านและจากน้ำมือการบุกรุกขูดค้นของพวกเราตนเองแล้วส่วนที่

ปรากฏในปัจจุบันนี้ยังมีร่องรอยหลักฐานซึ่งแสดงให้เห็นอัจฉริยภาพและความสามารถยิ่งใหญ่ของบรรพบุรุษแห่งราชอาณาจักรผู้ถือศตวรรษสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมและความมั่งคั่งไว้ให้แก่ผืนแผ่นดินไทยหรือแม้แต่ชาวโลกทั้งมวลซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่า ยูเนสโก (UNESCO) โดยคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับรองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งใจกลางกรุงศรีอยุธยาได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนิเซีย พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัยศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร ซึ่งจะมีผลให้ได้รับความคุ้มครอง ตามอนุสัญญาที่ประเทศต่าง ๆ ได้ทำร่วมกัน จึงสมควรที่อนุชนคนรุ่นหลังน้ำที่จะได้ไปศึกษาเยี่ยมชมเมืองเก่าของเราแห่งนี้

สถานที่ท่องเที่ยวของพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นโบราณสถานได้แก่ วัดและพระราชมังคลาภิเษก 3 แห่ง คือ พระราชวังหลวง วัดจันทรมงคลหรือวัดหน้า และวัดหลัง นอกจากนี้ยังมีวังและตำหนักซึ่งเป็นที่ยอมรับและเสด็จประพาสอยู่นอกพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ พระราชวังบางปะอินที่อำเภอบางปะอิน และตำหนักนครหลวงที่อำเภอนครหลวง

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ประกอบด้วยอาคารหลักตั้งอยู่บนถนนโรจนะ ติดกับสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อาคารผนวกตั้งอยู่ ณ บริเวณซึ่งเคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่น ต.เกาะเรียน ศูนย์นี้เป็นสถาบันวิจัยแห่งชาติ และเป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อยุธยาซึ่งแสดงสิ่งจำลองที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยโดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์และการจัดแสดงนิทรรศการสมัยใหม่ เปิดทำการทุกวันตั้งแต่เวลา

09.00-16.30 น. รายละเอียดเพิ่มเติม โทร (035) 245123-4 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ตั้งอยู่ที่ตำบลประตูชัย ใกล้กับศาลากลางเก่า เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สร้างขึ้นด้วยเงินที่ประชาชนเข้าพระพิมพ์ซึ่งขุดได้จากกรุวัดราชบูรณะที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (พระเจ้าสามพระยา) ทรงสร้างจึงให้ชื่อว่า "สามพระยา" พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เมื่อปี พ.ศ.2504

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งแรกในประเทศไทยที่มีรูปแบบการจัดแสดงแผนใหม่ คือ นำโบราณวัตถุมาจัดแสดงไม่มากจนแน่น และได้นำหลักการให้แสงสีมาใช้ ทำให้การนำเสนอดูน่าสนใจมาก สิ่งที่สำคัญน่าชมได้แก่

พระพุทธรูปประทับนั่งทอพระบาทเป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี ที่เคยประดิษฐานในซุ้มพระสถูปโบราณวัดพระเมรุ จังหวัดนครปฐมซึ่งกรมศิลปากรได้พยายามติดตามชิ้นส่วนต่างๆ ขององค์พระที่กระจัดกระจายไปอยู่ในที่ต่างๆ มาประกอบขึ้นเป็นองค์พระได้อย่างสมบูรณ์ นับว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีค่ามากองค์หนึ่งเพราะในโลกมีเพียง 6 องค์เท่านั้น

เศียรพระพุทธรูปสำริดสมัยอู่ทอง มีขนาดใหญ่มากได้จากวัดธรรมิกราช แสดงถึงความเก่าแก่ของวัดและมีมือการหล่อวัตถุขนาดใหญ่ในสมัยโบราณ นอกจากนี้ยังมีโบราณวัตถุที่ขุดพบอีกมากมายโดยเฉพาะที่ได้จากกรุวัดราชบูรณะรวบรวมไว้ในห้องมหรรมภัณฑ์ มีเครื่องราชูปโภคทองคำ ทองกรพาทูร์ด ทับทรวง เครื่องประดับ

เศียร สำหรับชายและหญิง พระแสงดาบฝักทองคำประดับพลอยสีต่างๆ เป็นต้น

แสดง ความรู้เรื่องของกรุงศรีอยุธยาในอดีตไว้อย่างน่าชม น่าศึกษามาก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา เปิด ทำการตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ปิดวันจันทร์ วันอังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์ รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ โทร (035)241587

พระราชวังหลวง ที่ปรากฏในพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันนี้คงเหลือแต่ฐานอาคารให้เห็นเท่านั้นสันนิษฐานว่า พระเจ้าอู่ทองทรงสร้างพระราชวังตั้งแต่เมื่อครั้งประทับอยู่ที่เวียงเหล็กเมื่อ พ.ศ.1890 และเมื่อสร้างพระราชวังเสร็จใน พ.ศ.1893 จึงย้ายมาประทับที่พระราชวังใหม่ริมหนองโสน ปราสาทในครั้งแรกนี้สร้างด้วยไม้อยู่ในบริเวณซึ่งปัจจุบันเป็นวัดพระศรีสรรเพชญ์ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 1991 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ทรงถวายที่ดินบริเวณปราสาทเดิมเป็นวัดในเขตพระราชวังแล้วทรงสร้างพระราชวังหลวงใหม่เลื่อนไปทางเหนือขีตริมน้ำ

พระที่นั่ง ต่างๆ ในเขตพระราชวังหลวง หรือที่เรียกในปัจจุบันว่า พระราชวังโบราณ

เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล อยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยา ทางด้านเหนือ มีถนนสายรอบกรุงผ่านจากวังจันทร์เกษมไปเพียง 2 กิโลเมตร เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่ เวลา 08.30-16.30 น. รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ โทร.(035)242284

บริเวณพระราชวังหลวงมีพระที่นั่งที่สำคัญดังนี้
พระที่นั่งวิหารสมเด็จ ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุด เป็นปราสาททอดปรางค์ มีมุขหน้าหลังยาวแต่มุขข้างสั้น มีกำแพงแก้วล้อม 2 ด้าน ตามพงศาวดารกล่าวว่าสมเด็จพระเจ้าปราสาททองโปรดฯ ให้สร้างเมื่อ พ.ศ.2186 เพื่อแทนพระที่นั่งมังคลาภิเษกที่ถูกฟ้าผ่าไฟไหม้ชาวบ้านเรียกว่า “ปราสาททอง” เนื่องจากเป็นปราสาทปิดทององค์แรกที่สร้างขึ้นสำหรับประกอบพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ

พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท เป็นปราสาททอดปรางค์ตั้งอยู่ตรงกลาง สร้างแบบเดียวกันกับพระที่นั่งวิหารสมเด็จมีมุขยื่นออกมาเพื่อเสด็จออกรับแขกเมือง มีโรงช้างเผือกกระหนาบอยู่สองข้าง

พระที่นั่งสุริยาสน์อมรินทร์ เป็นปราสาทจตุรมุข ก่อด้วยศิลาแลง อยู่ติดกำแพงริมน้ำ เดิมชื่อ “พระที่นั่งสุริยามรินทร์” ต่อมาเปลี่ยนเป็นชื่อนี้เพื่อให้คล้องกับชื่อ “พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท” ก่อสร้างเป็นปราสาทจตุรมุข ยกพื้นสูงกว่าพระที่นั่งองค์อื่นๆ ใช้เป็นที่สำหรับประทับทอดพระเนตรขบวนแห่ทางน้ำ

พระที่นั่งจักรวรรดิไพหยันต์ สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงสร้างเมื่อ พ.ศ.2175 พระราชทานนามว่า “พระที่นั่งศิริยโสธรมหานิรมลบรรยงค์” คล้ายปราสาทที่นครธม ต่อมาเปลี่ยนเป็น “พระที่นั่งจักรวรรดิไพหยันต์” ลักษณะเป็นปราสาทตรีมุข ตั้งอยู่บนกำแพงชั้นในหน้าพระราชวัง เป็นที่สำหรับทอดพระเนตรกระบวนแห่และฝึกซ้อมทหารเหมือนพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ที่พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

พระที่นั่งตรีมุข อยู่ข้างหลังพระที่นั่งสรรเพชญปราสาทไม่ปรากฏปีที่สร้าง เข้าใจว่าเดิมเป็นพระที่นั่งฝ่ายในและเป็นที่ประทับในอุทยาน

พระที่นั่งบรรยงก์รัตนสน์ (พระที่นั่งท้ายสระ) เป็นปราสาทจตุรมุข ตั้งอยู่บนเกาะกลางสระน้ำ สมเด็จพระเพทราชาโปรดฯ ให้สร้างขึ้นเป็นที่ประทับสำราญพระราชหฤทัย เมื่อ พ.ศ.2233 และได้เสด็จประทับตลอดรัชกาล มีพระแท่นสำหรับทอดพระเนตรปลาที่ทรงเลี้ยงไว้ในสระนั้นด้วย

พระที่นั่งทรงปืน อยู่ริมสระด้านตะวันตก ใกล้กับพระที่นั่งบรรยงก์รัตนสน์ น่าจะใช้เป็นที่พักซ้อมเพลงอาวุธ และในสมัยสมเด็จพระเพทราชาทรงใช้เป็นที่พักเสด็จออกขุนนาง

วัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นวัดที่สร้างอยู่ในพระราชวังหลวง เช่นเดียวกับวัดพระศรีรัตนศาสดารามที่

กรุงเทพฯ และวัดมหาธาตุแห่งกรุงสุโขทัย ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ใช้เป็นที่ประทับ ต่อมาสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงสร้างพระราชมณเฑียรขึ้นใหม่แล้ว โปรดฯ ยกให้เป็นเขตพุทธาวาส เพื่อประกอบพิธีสำคัญต่างๆ ของบ้านเมือง จึงเป็นวัดในเขตพระราชวังที่ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษาต่อมา ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงสร้างพระสถูปเจดีย์องค์ตะวันออกเพื่อบรรจุพระอัฐิของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระราชบิดาเมื่อ พ.ศ.2035 องค์กลางบรรจุพระอัฐิของสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 พระเชษฐาธิราช ในปี พ.ศ.2042 ทรงสร้างพระวิหาร และในปีถัดมา ทรงหล่อพระพุทธรูปยืนสูง 8 วาหรือ 16 เมตร หุ้มด้วยทองคำหนัก 286 ชั่ง (ประมาณ 171 กิโลกรัม) ถวายพระนามว่า “พระศรีสรรเพชญดาญาณ” ซึ่งภายหลังเมื่อเสียกรุง พ.ศ.2310 พม่าได้เผาลอกทองคำไปหมดและองค์พระพังยับเยิน เจดีย์องค์ที่ 3 ถัดมาด้านทิศตะวันตกเป็นเจดีย์บรรจุพระอัฐิของสมเด็จพระบรมราชาที่ 2 ซึ่งสมเด็จพระบรมราชาที่ 4 พระราชโอรสได้โปรดฯ ให้สร้างขึ้น

วิหารพระมงคลบพิตร ตั้งอยู่ทางด้านใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ พระมงคลบพิตรเป็นพระพุทธรูปบุทองสัมฤทธิ์องค์ใหญ่องค์หนึ่งในประเทศไทย เดิมอยู่ทางทิศ

ตะวันออกนอกพระราชวังสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมโปรดฯ ให้ชะลอมาไว้ทางด้านตะวันตกที่ซึ่งประดิษฐานอยู่ในปัจจุบันและโปรดฯ ให้ก่อมณฑปครอบไว้ ครั้นถึงแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าเสือ ยอดมณฑปเกิดไฟไหม้เพราะลู่สนิมมา ทำให้ส่วนบนขององค์ พระมงคลบพิตร

เสียหายจึงโปรดฯ ให้ก่อสร้างใหม่แปลงเป็นพระวิหารแทน เมื่อเสียกรุงครั้งที่ 2 วิหารพระมงคลบพิตรได้ถูกไฟไหม้ พระวิหารและองค์พระพุทธรูปได้รับการปฏิสังขรณ์ใหม่ฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนท้ายเหมือนของเก่า บริเวณข้างวิหารพระมงคลบพิตรทางด้านทิศตะวันออก เดิมเป็นสนามหลวงใช้เป็นที่พักประทับ สำหรับสร้างพระเมรุพระบรมศพของพระมหากษัตริย์และเจ้านายเดียวกับท้องสนามหลวงของกรุงเทพฯ

วัดพระราม อยู่นอกเขตพระราชวังไปทางด้านทิศตะวันออกสมเด็จพระรามาธิบดีทรงสร้างขึ้นตรงที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระเจ้าอู่ทองพระราชบิดา วัดนี้มีบึงขนาดใหญ่อยู่หน้าวัดเดิมเรียกว่า “หนองโสน” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “บึงพระราม” ปัจจุบันคือ “สวนสาธารณะบึงพระราม” ซึ่งใช้เป็นที่สำหรับพักผ่อนของชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนอีกด้วย

วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่ตรงหน้าพระราชวังด้านทิศตะวันออกเชิงสะพานป่าถ่าน สร้างในสมัยของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 เมื่อ พ.ศ.1917 ลักษณะสถาปัตยกรรมของพระมหาธาตุ เป็นแบบแรกของสมัยอยุธยา ซึ่งมีอิทธิพลของขอมปนมาก แต่ที่เสริมใหม่ปัจจุบันเป็นอิทธิพลสมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ปฏิสังขรณ์พระปรางค์ใหม่โดยเสริมให้สูงขึ้นกว่าเดิม แต่ขณะนั้นยอดพังลงมาเหลือเพียงชั้นมุขเท่านั้น เมื่อ พ.ศ.2499 กรมศิลปากรได้ขุดแต่งพระปรางค์ แห่งนี้ ได้ของ โบราณหลายชิ้น

ภายในมีสถูป 7 ชั้น ขึ้นในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และเครื่องประดับอันมีค่า

วัดราชบูรณะ อยู่เชิงสะพานป่าถ่าน ตรงข้ามวัดมหาธาตุสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดฯให้สร้างขึ้นเมื่อราว พ.ศ.1967 ณ ที่ซึ่งให้ถวายพระเพลิงเจ้าอ้ายกับเจ้ายี่ชนช้างกันจนถึงแก่พิราลัย และโปรดฯให้ก่อเจดีย์ 2 องค์ สวมทับบริเวณที่ชนช้าง ปัจจุบัน

เหลือเพียงฐานอยู่กลางวงเวียนหน้าวัด ซากที่เหลืออยู่แสดงว่าวิหารและส่วนต่างๆ ของวัดนี้ ใหญ่โตมาก พระปรางค์ที่เหลืออยู่เป็นศิลปะอยุธยาสมัยที่ 1 ซึ่งนิยมตามแบบขอมที่ให้พระปรางค์เป็นประธานของวัด คราวเสียกรุงวัดนี้ถูกเผาเสียหายหมด แม้พระปรางค์ใหญ่จะยังคงเหลืออยู่แต่ได้ถูกคนร้ายลักขุดขโมยมีค่าในกรุไปส่วนหนึ่ง จนกระทั่งกรมศิลปากรได้ ขุดกรุเอาโบราณวัตถุที่มีค่าไปรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาซึ่งสร้างโดยเงินบริจาคจากการนำพระพิมพ์ขนาดเล็กที่ได้จากกรุนี้เป็นของชำร่วย เมื่อปี พ.ศ.2500

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ หรือเรียกกันว่าสวนสมเด็จพระเจ้า ตั้งอยู่บนถนนอุโมง ในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเมือง เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ประกอบด้วยต้นไม้ในวรรณคดีโบราณสถาน และศาลาไทย นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาพื้นที่เป็นสวนป่าสมุนไพรอีกด้วย

วังจันทร์เกษมหรือวังหน้า ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสักมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะเมืองใกล้ตลาดหัวรอสร้างในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชยังทรงเป็นมหาอุปราชครองเมืองพิษณุโลก เมื่อ พ.ศ.2120

เคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระยุพราช และพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ เมื่อคราวเสียกรุงในปี พ.ศ.2310 วังนี้ได้ถูกข้าศึกเผาทำลายเสียหายมากและถูกทิ้งร้างจนถึงรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้โปรดฯ ให้ซ่อมพระที่นั่งพิมานรัตยา และพลับพลาจตุรมุขไว้เป็นที่ประทับเมื่อเสด็จประพาสพระนครศรีอยุธยาต่อมาในรัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานให้ใช้เป็นที่พักแรมของพลเรือเอกและรัชกาลที่ 7 โปรดฯ ให้เปลี่ยนเป็นศาลากลางจังหวัดจนกระทั่งได้สร้างศาลากลางใหม่แล้ว กรมศิลปากรจึงได้เข้ามาดูแลและจัดทำเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทร์เกษม จนกระทั่งปัจจุบันเปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์-อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ โทร (035)251586

โบราณสถานและโบราณวัตถุที่น่าสนใจในพระราชวังจันทร์เกษม มีดังนี้

กำแพงและประตูวัง เป็นสิ่งที่สร้างใหม่ในรัชกาลที่ 4 ของเดิมมีอาณาเขตกว้างขวางกว่าที่เห็นในปัจจุบัน เพราะขุดพบรากฐานของพระที่นั่งนอกกำแพงวัดด้านในและพบซากอิฐในบริเวณเรือนจำหลายแห่ง

พลับพลาจตุรมุข เป็นพลับพลาเครื่องไม้ตั้งอยู่บนศาลาใกล้ประตูด้านทิศตะวันออก เดิมเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเวลาเสด็จประพาส ปัจจุบันจัดแสดงเครื่องลายครามของจีน อาวุธสมัยโบราณ และเครื่องราชูปโภคของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระที่นั่งพิมานรัตยา เป็นตึกใหญ่อยู่กลางพระราชวังเคยเป็นที่ตั้งศาลากลางมณฑลและจังหวัดมาหลายปี ปัจจุบันแสดงพระพุทธรูป เทวรูป พระพิมพ์สมัยต่างๆ และเครื่องมือจำหลักสมัยอยุธยา

พระที่นั่งพิลลี่ยศัลยลักษณ์ (หอส่งกล้อง) เป็นหอ

สูงสี่ชั้นอยู่ริมพระราชวังด้านทิศตะวันตก สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แต่หักพังลงมาเมื่อคราวเสียกรุงครั้งที่ 2 หอที่เห็นอยู่ในปัจจุบันสร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 ตามรากฐานเดิม ทรงใช้เป็นที่พักประทับทอดพระเนตรดาว

วัดเสนาสนาราม อยู่หลังวังจันทร์เกษม เป็นวัดโบราณเดิมชื่อ “วัดเสือ” มีพระพุทธรูปสำคัญ 2 องค์ คือ “พระสัมพุทธมุนี” เป็นพระประธานในอุโบสถและ “พระอินทร์แปลง” ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารเป็นพระพุทธรูป ที่อัญเชิญมาจากนครเวียงจันทน์

วัดสุวรรณดารามราชวรวิหาร อยู่ในเขตพระนครด้านทิศตะวันออกตอนใต้ ริมบ่อนเพชร เดิมชื่อวัดทอง เป็นวัดที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงสร้างไว้ครั้งกรุงศรีอยุธยา และพระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์จักรีได้ทรงสร้างเพิ่มเติมและปฏิสังขรณ์ต่อเนื่องกันมาเกือบทุกรัชกาล ผนังภายในพระอุโบสถตอนบนมีภาพเขียนเทพชุมนุม ตอนล่างเขียนเรื่องเวสสันดรชาดกเดิมมีชาดกและสุวรรณสามชาดก ตอนหน้าสุดเขียนภาพมารวิชัย พระวิหารมีรูปเขียนแสดงพระราชวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชซึ่งเป็นต้นแบบลอกแพร่ออกไป

วัดบรมพุทธาราม อยู่ภายในบริเวณสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ชาวบ้านเรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า “วัดกระเบื้องเคลือบ” เพราะเดิมนั้นพระอุโบสถมุงด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลืองแกมเขียววัดนี้สมเด็จพระเพทราชาทรงสร้างขึ้นที่พระนิเวศน์เดิม

วังหลัง ตั้งอยู่ริมกำแพงพระนครศรีอยุธยาทางด้านทิศตะวันตก (ในเขตโรงงานสุราของกรมสรรพสามิต) เดิมเป็นอุทยานสำหรับเสด็จประพาสเป็นครั้งคราวเรียกว่า “สวนหลวง” และคงจะปลูกแต่เพียงต้นไม้ที่พักเท่านั้น ในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาได้โปรดฯ ให้สร้างเพิ่มเติมเป็นพระราชวังเพื่อให้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระ

พระเอกาทศรถ ต่อมาวังหลังได้กลายเป็นที่ประทับของเจ้านายในพระราชวงศ์เท่านั้นจึงไม่ปรากฏสิ่งสำคัญหลงเหลืออยู่นอกจากเจดีย์ศรีสุริยทัย

เจดีย์ศรีสุริยทัย อยู่ในเกาะเมืองด้านทิศตะวันตกเป็นโบราณสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เพราะสถานที่นี้มิได้เป็นเพียงอนุสรณ์สถานของวีรสตรีไทยพระองค์แรกเท่านั้น หากแต่ยังหมายถึงการยืนยันเกียรติแห่งสตรีไทยที่ได้รับการยกย่องจากสังคมไทยมาแต่ครั้งบรรพกาลอีกด้วย

เรื่องมีอยู่ว่า ในขณะที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิขึ้นครองราชย์ได้เพียง 7 เดือน เมื่อ พ.ศ.2091 พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้และบุเรงนอง ยกทัพเข้ามาล้อมกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก โดยผ่านมาจากด้านพระเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรีและตั้งค่ายล้อมพระนคร การศึกครั้งนั้นเป็นที่เลื่องลือถึงวีรกรรมของสมเด็จพระสุริยทัยซึ่งเสด็จพระที่นั่งเข้าขวางพระเจ้าแปร ด้วยเกรงว่าสมเด็จพระมหาจักรพรรดิพระราชสวามีจะเป็นอันตราย จนถูกพระแสงของ้าวฟันพระอังสาขาดสะพายแล่งสิ้นพระชนม์อยู่บนคอช้าง เมื่อสงครามยุติลง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้ทรงปลง พระศพของพระนาง และสถาปนาสถานที่ปลงพระศพขึ้นเป็นวัด ชื่อนานานว่า, “วัดสบสวรรค์” (หรือวัดสวนหลวงสบสวรรค์) ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการสอบสวนหาตำแหน่งสถานที่ต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในพระราชพงศาวดารเพื่อเรียบ

เรียงเป็นหนังสือประมุขพงศาวดารขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย จึงเป็นเหตุให้ทราบตำแหน่งของวัดสวรค์ซึ่งยังคงพบเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองสูงใหญ่ ที่ตั้งในปัจจุบันนี้ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงขนานนามเรียกชื่อเจดีย์นี้ “เจดีย์ศรีสุริยทัย” ในปี พ.ศ.2533 รัฐบาลได้มอบให้กรมศิลปากร และ กรป.กลาง ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมเสริมรูปทรงพระเจดีย์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพเดิม เป็นที่น่ายินดีว่า ในวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2533 กรมศิลปากรได้พบศิลปวัตถุโบราณ เช่น พระพุทธรูปสลักแก้วสีขาวปางมารวิชัย พระเจดีย์จำลอง ผอบทองคำบรรจุพระธาตุ เป็นต้น ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา

คุ้มขุนแผนเดิมเป็นจวนสมุหเทศาภิบาล มณฑลกรุงเก่าพลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนมรุพงษ์ศิริพัฒน์สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2437 ที่เกาะลอยบริเวณสะพานเกลือซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับที่ว่าการมณฑล ต่อมา ดร.บริติชมนมยงค์ ได้ย้ายจวนหลังนี้มาสร้างในบริเวณคูนครบาลเก่าของพระนครศรีอยุธยา ในราวปี พ.ศ.2483 พร้อมทั้งสร้างบ้านไทยเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2499 และให้ชื่อเรือนไทยนี้ว่า “คุ้มขุนแผน” เพราะเชื่อว่าขุนแผนเคยติดคุกในบริเวณนี้

คุ้มขุนแผนได้รับการบูรณะซ่อมแซมใหม่ในปี พ.ศ. 2534 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) จำนวน 8,000,000 บาท และได้เปลี่ยนหลังคามุงจากเป็นกระเบื้องและเปลี่ยนเสาไม้และคานเป็นคอนกรีตเพื่อความแข็งแรงทนทาน

วัดโลกยสุธา อยู่ถัดจากเจดีย์ศรีสุริยทัยเข้าไปทางด้านหลังประมาณกิโลเมตรเศษ บริเวณวัดอยู่ติดกับวัดวรเชษฐารามถ้าจะเดินทางไปทางรถยนต์ผ่านไปตามถนนในบริเวณโรงงานสุราหรือจะเข้าไปตามถนนหลัง

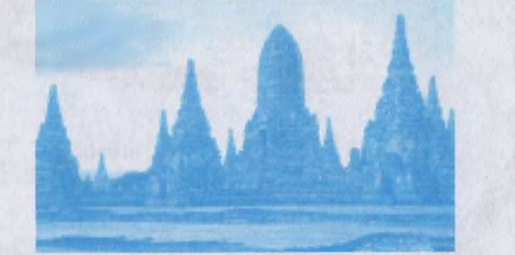
พลับพลาตรีมุขในบริเวณพระราชวังโบราณผ่านวัดวรโพธิ์และวัดวรเชษฐารามเข้าไปจนถึงพระพุทธไสยาสน์องค์ใหญ่ของวัดได้ พระพุทธไสยาสน์องค์นี้ก่อด้วยอิฐถือปูนยาวประมาณ 42 เมตร มีซากพระวิหารเป็น 8 เหลี่ยม ขนาดใหญ่อยู่ชิดองค์พระเหลืออยู่หลายต้น เข้าใจว่าเป็นซากพระอุโบสถ

บิ่อมและปรากฏารรอบกรุง กำแพงเมืองที่พระเจ้าอู่ทองทรงสร้างครั้งแรกนั้นเป็นเพียงเชิงเทินดินและมีเสาไม้ระแนงค้ำข้างบนต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิจึงได้ก่ออิฐถือปูน บิ่อมตามพระราชพงศาวดารมี อาทิ บิ่อมมหาไชย บิ่อมซัดกบ บิ่อมเพชร บิ่อมหอราชนฤห์ และบิ่อมจำปาพล เป็นต้น บิ่อมใหญ่ ๆ มักตั้งอยู่ตรงทางแยกระหว่างแม่น้ำ เช่น บิ่อมเพชรอยู่ตรงที่บรรจบของแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำป่าสัก บิ่อมมหาไชย อยู่มุมวังจันทร์เกษมในที่ซึ่งเป็นตลาดหัวรอในปัจจุบันซึ่งตัวบิ่อมถูกรื้อนำอิฐไปสร้างพระนครใหม่ที่กรุงเทพฯ ในรัชกาลที่ 1

วัดกษัตราธิราชวรวิหารอยู่นอกเกาะเมืองตรงข้ามกับเจดีย์ศรีสุริยทัย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เดิมชื่อ “วัดกษัตรา” หรือ “วัดกษัตราราม” เป็นวัดโบราณในสมัยกรุงศรีอยุธยามีพระปรางค์ใหญ่เป็นหลักประธานของวัด

วัดไชยวัฒนาราม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกนอกเกาะเมือง เป็นวัดที่พระเจ้าปราสาททอง กษัตริย์กรุงศรีอยุธยาองค์ที่ 24 (พ.ศ.2173-2198) โปรดให้สร้างขึ้น ปัจจุบันเป็นวัดร้างสิ่งก่อสร้างที่เหลืออยู่มีพระปรางค์ศรีรัตนมหาธาตุและเจดีย์รายตามพระระเบียงครอบพระปรางค์ ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ วัดนี้เป็นที่ฝังพระศพของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ กวีเอกสมัยอยุธยาตอนปลายกับเจ้าฟ้าสังวาลย์ซึ่งต้องพระราชอาญาโดยเจียนสิ้นพระชนม์ในรัชสมัยของพระเจ้าบรมโกศ

วัดไชยวัฒนารามได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478 และกรมศิลปากรโดยอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินการบูรณะตลอดมาจนปัจจุบันไม่มีสภาพรกร้างอยู่ในป่าอีกแล้วและยังคงมองเห็นเค้าแห่งความสวยงาม ซึ่งผู้ไปเยือนไม่ควรพลาดชมอย่างยิ่ง อนึ่งการเดินทางไปชมวัดสำคัญในประวัติศาสตร์บริเวณนี้ท่านอาจเช่าเหมาเรือหางยาวจากบริเวณหลังลานจอดรถฝั่งตรงข้ามพระราชวังจันทร์เกษมด้านทิศตะวันออกของเกาะเมืองล่องไปตามลำน้ำป่าสักลงไปทางใต้ผ่านวิทยาลัยการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดพุทไธสวรรย์ โบสถ์เขินต้อยเซฟ วัดไชยวัฒนาราม วัดกษัตราธิราชและเจดีย์ศรีสุริยทัยอันสง่างามอีกด้วย ซึ่งจะทำให้การเดินทางมีรสชาติไปอีกแบบหนึ่งโดยเฉพาะเวลาพลบค่ำ จะ

เห็นภาพบริเวณวัดไชยวัฒนารามสวยงามมาก

วัดพุทไธสวรรย์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำทางด้านทิศใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมืองหากเดินทางโดยรถยนต์และใช้เส้นทางสายอยุธยา-เสนา ทางทิศตะวันตกของเกาะเมืองข้าม

สะพานวัดกษัตราธิราช แล้วเลี้ยวซ้ายจะผ่านวัดไชยวัฒนาราม มีป้ายบอกทางเป็นระยะ

ไปจนถึงทางแยกซ้ายเข้าวัดพุทไธสวรรย์ วัดนี้สร้างขึ้น

บริเวณที่สมเด็จพระเจ้าอู่ทองอพยพมาสร้างเมืองใหม่ เดิมบริเวณนี้เรียกว่า “เวียงเล็ก” หรือ “เวียงเหล็ก” ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าอู่ทองภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจคือ พระปรางค์ประธานองค์ใหญ่เป็นศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น

หมู่บ้านโปตุเกส ตั้งอยู่ที่ตำบลลำเภาล่ม บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตกอยู่ทางใต้ของตัวเมือง ชาวโปตุเกสเป็นชาวยุโรปชาติแรกที่เข้ามาติดต่อดำขายกับกรุงศรีอยุธยาโดยเมื่อปี พ.ศ.2054 อัลฟองโซ เดอ อัลบูเคอร์กี ผู้สำเร็จราชการของโปตุเกสประจำเอเชีย ได้ส่งนายดูอาร์ เด่เฟอร์นันเดส เป็นทูตเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยามีชาวโปตุเกสเข้ามาค้าขายและเป็นทหารอาสาในกองทัพกรุงศรีอยุธยาและสร้างโบสถ์เพื่อเผยแพร่ศาสนาและเป็นศูนย์กลางของชุมชน ปัจจุบันบริเวณนี้ยังมีร่องรอยสิ่งก่อสร้างปรากฏให้เห็นคือ โบราณสถานซานเปโตร หรือ โบสถ์ในคณะโดมินิกันมีการขุดค้นพบโบราณวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ กล้องยาสูบ เหรียญกษาปณ์ และเครื่องประกอบพิธีทางศาสนา

วัดภูเขาทอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากพระราชวังหลวงไปประมาณ 2 กิโลเมตร จะมีป้ายบอกทางแยกซ้ายไปวัดภูเขาทองวัดภูเขาทองนี้หนังสือคำให้การชาวกรุงเก่ากล่าวว่าสมเด็จพระรามาธิบดี ทรงสร้างเมื่อ พ.ศ.1930 เมื่อขุนนางของมาตีกรุงศรีอยุธยาได้เมื่อ พ.ศ. 2112 ได้สร้างพระเจดีย์ภูเขาทองขึ้นไว้เป็นที่ระลึก ต่อมาสมเด็จพระเจ้าบรมโกศโปรดฯให้ซ่อมองค์เจดีย์ตอนบนเป็นแบบไทยพร้อมๆ กับการบูรณะวัด ขณะนี้จึงปรากฏว่าฝีมือช่างมอญเดิมเหลือเพียงรากฐานหักฉินสูงขึ้นไปเป็นพระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองฝีมือช่างไทยในปัจจุบันนี้บริเวณด้านหน้าเจดีย์ภูเขาทองได้จัดสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระที่นั่งเพนียด ตั้งอยู่ที่ตำบลสวนพริก ห่างจากตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 309 (ทางเดียวกับวัดภูเขาทอง) สร้างขึ้นเป็นทีสำหรับพระราชอาคันตุกะประทับทอดพระเนตรการจับช้างเถื่อนในเพนียดหรือการจับช้างกลางแปลง เป็นประเพณีที่เคยทำกันมาแต่โบราณ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในราชการในเวลาปกติและในเวลาสงคราม พระที่นั่งของเดิมซึ่งสร้างสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา นั้น ถูกพม่าเผาทำลายเมื่อเสียกรุงครั้งที่ 2 พ.ศ.2310 พระที่นั่งเพนียดและตัวเพนียดที่เห็นในปัจจุบันนั้นลักษณะเป็นคอกล้อมด้วยซุงทั้งด้าน มีปีกกาแยกเป็นรั้วไปสองข้าง รอบเพนียดเป็นกำแพงดินประกอบด้วยอิฐเสมอยอดเสาด้านหลังคอกตรงข้ามแนวปีกกาเป็นพลับพลาที่ประทับ ซึ่งได้รับการบูรณะเมื่อพ.ศ.2500 และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(ททท.) ยังได้สนับสนุนเงินงบประมาณแก่กรมศิลปากร ในปี พ.ศ. 2531 เพื่อบูรณะเพนียดให้อยู่ในสภาพเดิมอีกด้วย

วัดหน้าพระเมรุ ตั้งอยู่ริมคลองสระบัวด้านเหนือของคูเมือง ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง มีชื่อเดิมว่า “วัดพระเมรุราชิการาม” พระองค์อินทร์ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงสร้างเมื่อ พ.ศ.2046 เป็นวัดเดียวในกรุงศรีอยุธยาที่ไม่ถูกพม่าทำลายและยังคงสภาพที่เดิม เพราะพม่าได้ไปตั้งกองบัญชาการอยู่ที่วัดนี้ พระอุโบสถเป็นแบบอยุธยาซึ่งมีเสาอยู่ภายใน แต่น่าจะมาเพิ่มเสารับขายคาที่หลังในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พระประธานในอุโบสถซึ่งสร้างปลายสมัยอยุธยาเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องหล่อสำริดขนาดใหญ่ที่สุดที่ปรากฏ

และมีความงามมากด้านหลังพระอุโบสถยังมีอีกองค์หนึ่ง แต่เล็กกว่าคือพระศรีอริยเมตไตรย์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการปฏิสังขรณ์โดยรักษาแบบอย่างเดิมไว้ และได้เชิญพระพุทธรูปศิลาปางนาคปรกพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชมาไว้ในวิหารน้อย ซึ่งอยู่ฝั่งขวาของอุโบสถอีกด้วย พระพุทธรูปศิลาแบบนาคปรกพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช นับเป็น 1 ใน 6 องค์ที่มีอยู่ในประเทศไทย จึงนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

วัดเชิงท่า สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ตามพงศาวดารกล่าวว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเมื่อครั้งที่ยังเป็นเด็กได้อาศัยพำนักอยู่ที่วัดนี้ โบราณวัตถุที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ “สังเค็ด” มีไว้สำหรับให้พระสงฆ์เทศน์หรือสวดอภิธรรมเมื่อเวลาปลงศพ

วัดสมณโคธ อยู่ใกล้วัดกุฎีดาวเป็นวัดที่เจ้าพระยาโกษา (เหล็ก) และเจ้าพระยาโกษา (ปาน) ปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช วัดนี้มีพระปรางค์องค์ใหญ่รูปทรงฐานแปลกต่างจากแห่งอื่น

วัดใหญ่ชัยมงคล (วัดเจ้าพระยาไท หรือ วัดป่าแก้ว) ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำป่าสัก ถ้ามาจากตัวเมืองข้ามสะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชแล้วจะเห็นพระเจดีย์วัดสามปลื้มอยู่กลางสี่แยกแล้วขวไปไม่ไกลก็เห็นป้ายมีทางแยกซ้ายมือหรือหากมาทางถนนสายเอเชียแล้วข้ามแยกอยุธยาแล้ว พบพระเจดีย์ใหญ่กลางถนนก็เลี้ยวซ้าย วัดนี้ตามข้อมูลทางประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าเมื่อ พ.ศ.1900 พระเจ้าอู่ทองทรงสร้าง “วัดป่าแก้ว” ขึ้นตรงที่พระราชทาน

เพลิงศพ “เจ้าแก้วเจ้าไท” ในการสร้างวัดป่าแก้วครั้งนี้ได้ทรงสร้างพระเจดีย์ขึ้นคู่กับพระวิหารด้วย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2135 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงเสริมพระเจดีย์ให้ใหญ่และสูงขึ้น พร้อมๆ กับการสร้างเจดีย์ยุทธหัตถี

ที่ตำบลหนองสาหร่ายในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติเมื่อคราวทรงชนะศึกยุทธหัตถีพระราชทานนามวัดเสียใหม่ว่า “วัดชัยมงคล” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดใหญ่ชัยมงคล วัดนี้ร้างไปเมื่อคราวเสียกรุงครั้งสุดท้ายแล้วเพิ่งจะตั้งขึ้นเป็นวัดที่มีพระสงฆ์อยู่จำพรรษาเมื่อไม่นานมานี้

วัดพนัญเชิงวรวิหาร ตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสักทางทิศใต้ฝั่งตรงข้ามของเกาะเมือง ห่างจากตัวเมืองราว 5 กิโลเมตร หรือเมื่อออกจากวัดใหญ่ชัยมงคลถึงถนนใหญ่แล้วเลี้ยวซ้ายวัดนี้เป็นวัดที่มีมาก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้างพระพุทธรูปซึ่งเป็นพระประธานในพระวิหารชื่อพระเจ้าพนัญเชิงสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.1867 นับเป็นพระพุทธรูปปั้นปางมารวิชัยที่มีอายุมากที่สุดและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย หน้าตักกว้าง 20.17 เมตร และสูงจากชายพระขงฆ์ถึงพระรัศมี 19 เมตร ฝีมือปั้นงดงามเป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัด ตามตำนานกล่าวว่า เมื่อคราวพระนครศรีอยุธยาจะเสียแก่ข้าศึกนั้น พระพุทธรูปองค์นี้มีน้ำพระเนตรไหลออกมาทั้งสองข้าง

ตึกเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ก่อสร้างเป็นตึกแบบจีนเป็นที่ประดิษฐานรูปเจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ชาวจีนเรียกว่า “จูแซเนี้ย” เป็นที่เคารพนับถือของชาวจีนทั่วไป

หมู่บ้านญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะเรียน ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีชาวต่างประเทศเข้ามาค้าขายเป็นจำนวนมาก ในสมัยนั้นทางการญี่ปุ่นได้อนุญาตให้ชาวญี่ปุ่นค้าขายกับชาวต่างชาติได้โดยให้มีหัวหน้าปกครองในกลุ่มตน นับแต่นั้นมาก็มีชาวญี่ปุ่นเข้ามาอาศัยมากขึ้นหัวหน้าชาวญี่ปุ่นในขณะนั้น คือ นากามาซา ยามาดา เป็นผู้ที่มีอำนาจและเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชจนสิ้นชีวิต ปัจจุบันสมาคมไทย-ญี่ปุ่นได้จารึกประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านญี่ปุ่นในสมัยกรุงศรีอยุธยามาตั้งไว้ภายในหมู่บ้านและปรับปรุงบริเวณหมู่บ้านให้เป็นอาคารผนวก

ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จัดแสดงเรื่องราวสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ การเดินทางสามารถเดินทางจากวัดพนัญเชิงวรวิหารไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตรก็จะเห็นอาคารผนวกหมู่บ้านญี่ปุ่นอยู่ทางด้านขวามือ

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอนครหลวง

ปราสาทนครหลวง อยู่ริมแม่น้ำป่าสักฝั่งทิศตะวันออกตำบลนครหลวง เป็นตำหนักที่ประทับในระหว่างเสด็จไปพระพุทธรูปที่สระบุรี และเป็นที่ประทับแรมในระหว่างเสด็จลพบุรี สันนิษฐานว่าสร้างในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม แต่มาสร้างเป็นที่ประทับก่ออิฐถือปูนในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ในแผ่นดินนี้พระองค์โปรดฯ ให้ช่างไปถ่ายแบบปราสาทศิลาที่เรียกว่า “พระนครหลวง” ในกรุงกัมพูชาเมื่อ พ.ศ.2174 มาสร้างใกล้วัดเทพจันทร์เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติที่ได้กรุงกัมพูชากลับมาเป็นประเทศราชอีก แต่สร้างไม่เสร็จ สมบูรณ์ด้วยประการใดไม่ปรากฏ ต่อมาจึงมีผู้สร้างมณฑปและพระบาทสี่รอยขึ้นบนปราสาทนี้ ส่วนตำหนักที่สร้างข้างปราสาทนี้ได้หักพังหมดแล้ว

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอบางปะอิน

พระราชวังบางปะอิน ตั้งอยู่ในอำเภอบางปะอิน ซึ่งอยู่ห่างจากเกาะเมืองมาทางทิศใต้ประมาณ 18 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางที่แยกจากเจดีย์วัดสามปลื้มผ่านวัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิง ไปยังบางปะอิน หากมาจากกรุงเทพฯ ตามถนนพหลโยธินจะมีทางแยกซ้ายบริเวณกิโลเมตรที่ 35 ไปพระราชวังบางปะอินเป็นระยะทางอีก 7 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีบริการรถโดยสารจากสถานีขนส่งสาย

ตะวันออกเฉียงเหนือ และรดไฟฟ้าจากสถานีรถไฟหัวลำโพง
มายังอำเภอบางปะอินทุกวันรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่
สำนักพระราชวังบางปะอิน โทร.(035)261044

วัดนเวศธรรมประวัติ ตั้งอยู่บนเกาะกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศใต้คนละฝั่งกับพระราชวัง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯให้สร้างเลียนแบบโบสถ์ฝรั่งเมื่อ พ.ศ.2421 อาคารและการตกแต่งทำแบบโกธิค มีกระจกสีประดับอย่างสวยงาม ภายในเป็น

โบสถ์คริสต์ ของ
หน้าต่างที่จะเอารั้วเป็นหน้าต่างโค้ง ที่ผาผนังโบสถ์ด้าน
หน้าพระประธานจะเห็นภาพประดิษฐานพระเจดีย์เป็น
พระบรมฉายาลักษณ์ของรัชกาลที่ 5 เมื่อเข้าชม
พระราชวังบางปะอินแล้วสามารถข้ามไปวัดนิเวศธรรม
ประวัติได้โดยกระเช้าสำหรับส่งผู้โดยสาร

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอบางไทร

ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรในพระบาทสมเด็จพระ

พระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ จัดตั้งขึ้นในเขตที่ดิน
ปฏิรูป เพื่อการเกษตรกรรม ตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร
ศูนย์ศิลปาชีพนั้นมุ่งฝึกอบรมเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมต่างๆ
วิชาที่สอนให้แก่เกษตรกรได้แก่ การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์จากผ้า การย้อมสี ช่างเย็บ และเครื่องเคลือบ
ดินเผาผลิตภัณฑ์ที่เสร็จแล้วจะส่งไปจำหน่ายที่ร้านจิตรลดา
ทุกสาขาทั่วประเทศ นอกจากนี้ภายในบริเวณศูนย์มี
จุดเด่นอีกบริเวณหนึ่งคือ สวนนกบางไทร จัดสร้างเป็น
กรงนกขนาดใหญ่ที่จำลองสภาพธรรมชาติเข้าไว้พร้อมกับ
นกนานาพันธุ์กว่า 150 ชนิด ทั้งที่เป็นนกท้องถิ่นและ
นกหายากชนิดต่าง ๆ ศูนย์ศิลปะบางไทรฯ เปิดให้เข้า
ชมทุกวัน รายละเอียดของศูนย์ฯ สามารถติดต่อได้ที่
โทร.366090-92

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอบางปะหัน

วัดตาลเอน ตั้งอยู่ที่อำเภอบางปะหัน การเดินทางไปยังวัดตาลเอนใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 (สายเอเชีย) ไปจนถึงแยกอำเภอบางปะหันเลี้ยวขวา จากนั้นใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3196 (สายบางปะหัน-บ้านแพรก-ลพบุรี) อีกประมาณ 5 กิโลเมตร ปากทางเข้าวัดจะอยู่ทางขวามือและเข้าไปอีก 1 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ 20 กิโลเมตร สิ่งที่น่าสนใจของวัดนี้นอกจากจะเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศร่มรื่นเป็นธรรมชาติ อันเงียบสงบแล้วภายในบริเวณยังเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงค้างคาวแม่ไก่และนกน้ำนานาชนิด เช่น นกกาน้ำ นกเป็ดน้ำ นกกระยาง ฯลฯ เป็นจำนวนมาก และทางด้านหลังของวัดที่ติดกับคลองชลประทานยังมีฝูงปลาน้ำจืดนานาพันธุ์อาศัยอยู่

วัดไถ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลทันทอง อำเภอบางปะหัน การเดินทางไปยังวัดไถ่สามารถทำได้โดยใช้ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 32(สายเอเชีย) ทางเข้าวัดจะอยู่ทางขวามือ (ด้านหน้าปากทางจะมีรูปปลิงเป็นสัญลักษณ์) ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร วัดไถ่เป็นวัดที่มีฝูงลิงป่าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากลิงป่าที่วัดนี้มันลั่นยานักและเชื่อง ไม่ดุร้าย มีความเป็นมิตรกับผู้คนที่ไม่เข้าไปชมและสามารถสัมผัสได้ อย่างใกล้ชิดความเป็นมาของวัดไถ่นั้นเป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่มัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมากลายเป็นวัดร้างภายหลังจากการเสียกรุงแก่พม่า ในช่วงระยะเวลาต่อมาราวปี พ.ศ.2535 มีพระสงฆ์มาบูรณะและตั้งเป็นสำนักสงฆ์ขึ้นมา และในปี พ.ศ.2540ก็ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเป็นวัดและให้ชื่อว่า "วัดไถ่" เนื่องจากไถ่โดนโรคระบาดตายไปมาก ส่วนฝูงลิงป่าที่อาศัยอยู่ที่วัดนี้นั้นไม่มีใครบอกได้ว่าอยู่มาแต่เมื่อใด ลิงป่าที่พูดถึงนี้เป็นลิงจำพวกลิงแสม หรือลิงกัง เพราะมันคือลิงพมมาซึ่งสังเกตกันได้ง่าย ๆ ก็คือ ที่ตรงหัวนั้นขนของมันจะแหลมขึ้นเป็นท่อน

อาคารศูนย์บริการข้อมูลวิชาการและการท่องเที่ยว

จัดตั้งขึ้นตามแผนแม่บทการอนุรักษ์พัฒนาแล
ฟื้นฟูนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา(กรมศิลปา
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.) ได้ปรับปรุงม
อาคารศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหลัง
ใช้เป็นศูนย์บริการข้อมูลวิชาการด้านการท่องเที่ยว
ภายนอกยังคงรูปแบบเดิมไว้ ซึ่งหน้าตียังคงมีรูปปั้นของ
วิรัชชัยและวิรัชชัยสำคัญสมัยอยุธยา คือ สมเด็จ
พระเจ้าอู่ทอง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระ
นเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระสุริ
โยทัยและสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายในอาคาร
ศูนย์ฯ ดังกล่าวได้มีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วนสำคัญต่าง ๆ
ได้แก่

ชั้นล่าง ด้านหน้าปีกขวา ส่วนบริการนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เคาน์เตอร์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว/บริการจองรายการนำเที่ยว/โรงแรมจองที่พัก

บริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ/ที่ทำการไปรษณีย์/
ห้องประชุม/ห้องพยาบาลและลิฟต์เกอร์ฝากสัมภาระ

ขั้นที่ 2 หอจัดนิทรรศการด้านการท่องเที่ยวของ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นจุดสำคัญที่นักท่องเที่ยว สามารถได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าสนใจอันเป็นประโยชน์ใน การเที่ยวชมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้การนำ เสนอผ่านระบบเทคโนโลยีอันทันสมัย อาทิเช่น Computer Touch Screen/Ghost Box การนำเสนอโดยจัดแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอเรื่องราวซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมและความเป็นศูนย์กลางอุษาคเนย์ของชาวอาณาจักรอยุธยา

ส่วนที่ 2 เป็นการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ด้านซ้ายมือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจากการ
นั่งเรือล่องแม่น้ำป่าสักและเจ้าพระยา ด้านขวามือเป็นสถานที่
ท่องเที่ยวภายในเกาะเมืองโดยจะนำเอาไฮไลต์ของ
สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งมาแสดง

เพื่อ ๕ เป็นการคัดเลือกตัวอย่างงานสถาปัตยกรรมและ
กรรมของอาณาจักรอยุธยาที่สร้างขึ้นตามคติความ
ทางศาสนาเรื่องไตรภูมิและจักรวาลวิทยา

ส่วนที่ 4 เป็นการแนะนำเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนอยุธยา แสดงถึงบ้านทรงไทยภาคกลาง บ้านไทย 2 หลัง ซึ่งมีภาพนิทรรศการแสดงวิถีชีวิตคนอยุธยาด้านการอยู่อาศัย/บ้านเรือน/งานประเพณี/งานหัตถกรรม/อาหารการกิน

ส่วนที่ 5 เป็นการสรุปการชมนิทรรศการทั้งหมดด้วยการชม
 วิดีทัศน์ชุด “ชีวิตจิวานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา”
 ที่ได้จัดทำขึ้นใหม่นำเสนอผ่านบทบรรยาย 3 ภาษา คือ
 ไทย/ อังกฤษ/ ญี่ปุ่น

เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันพุธตั้งแต่เวลา 09.00-17.00 น.

ในส่วนของการบริการข้อมูลจะเปิดให้บริการทุกวัน

ไม่เว้นวันหยุด รายละเอียดสอบถามเพิ่มเติมที่

โทร. (035) 322730-1

พักผ่อนให้มีความสุข

โรงแรมกรุงศรีริเวอร์	โทร.244333
โรงแรมริเวอร์ วิว เพลส	โทร.241729-30
อาคารสวนหลวง	โทร.245537
โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล	โทร.335483-91
โรงแรมเวียงฟ้า	โทร.241353 ,243251
โรงแรมอยุธยา	โทร.252249-50
โรงแรมอุทธรอินน์	โทร.242236-9,212531-40
โรงแรมไทยโทพาเลส	โทร.212338-40,335986
บ้านเรือไอร์แลนด์รีสอร์ท	โทร.220220-1
โรงแรมเทวราชธารริน	โทร.234873-7
ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต (วัดกษัตราธิราช)	โทร.211340

โทนี เพลส ถนนนเรศวร	โทร.252578
โรงแรมอยุธยาโรดิโอไซด์	โทร.01-6445328
บี.เจ. เกสท์เฮาส์	โทร.251526
ธงชัยเกสท์เฮาส์	โทร.245210
นิว บี.เจ.เกสท์เฮาส์	โทร.246046 , 243980
อยุธยาเกสท์เฮาส์	โทร.232658
P.S.เกสท์เฮาส์	โทร.242394
พี.ยู.เกสท์เฮาส์	โทร.251213
บ้านเขียวชนนาคาชาติอยุธยา	โทร.251806,252061
แพศรีทองเกสท์เฮาส์	โทร.246010
ศูนย์พัฒนาบุคลากร ปตท. วังน้อย	โทร.02-5373000

อร่อยที่อยุธยา

ชื่อร้าน	หมายเลขโทรศัพท์
- ร่มไม้ชายคา	328119
- ดวงพร	210566
- จำลอง	243500
- เรือนไทยไม้สวย	245977-9
- เรือนไม้ไทย	211177
- เรือนรับรอง	243090
- ครวัศร์จันทร์	245537
- ไทรทองจิเวอร์	241449
- บ้านอุ้มทอง	211293
- บ้านวิกลิต	243198
- แหกกรุงเก่า	241555
- ครวัศร์แดน	241375
- สดรเมอริ	262514
- แพอาหารเทวราช	244124
- เทพนิมิตร	252249
- สวนอาหารโอ	251539
- บ้านวัชรราชย์	321333
- ไมโก	213113
- เรือนเทพนิมมิตรพย์	322259
- ยูเดีย	243850
- คิดถึง	244822
- ครวัศร์ใหญ่	241282
- แฉ้ว	251199
- บอนไซ	243667
- สวนอาหารเรือนแพ	241964
- แพศรีทอง	246010
- ชายน้า	252013
- ครวัศร์บอมเพอร์	-
- นิมิตต์	251033
- จิตร์ชัยสุก	241434
ห้องอาหารในโรงแรม	
- ปาลักคอฟฟี่ฮ็อป	-
โรงแรมกรุงศรีริเวอร์	244333
- ภูแจ้ง โรงแรมกรุงศรีริเวอร์	244333
- อุทธรอินน์คาเฟ่	-
โรงแรมอุทธรอินน์	212531-4
- ห้องอาหาร	-
โรงแรมเทวราชธารริน	243139
- ตะเพียนทอง	-
โรงแรมอยุธยาแกรนด์ไฮเต็ล	335483-8
- ภัตตาคารศาลาไทย	-
โรงแรมไทยโทพาเลส	335980
- ห้องอาหารเทพนิมิต	-
โรงแรมอยุธยา	252249-30

อำเภอบางปะอิน

- เบ็ญจเส็ง ประตูน้ำพระอินทร์	361150
- ปราสาททอง	361011
- พระลพลาเผา เกาะเรียนปลาเผา	-

อาหารแนะนำ

อาหารไทย
อาหารจีน, ไก่ส้ม, ต้มยำต่าง ๆ
ปลากะพงลวก, ยำตะไคร้, ผัดเผ็ดกระดูกหมูอ่อน
แกงคั่วหอยขม, ปลาช่อนแม่น้ำปลาทอด, น้ำพริก, ขนมหวาน
ปลาหีบต้มทอดมัน
ห่อหมกลูกชิ้นปลากราย, ปลาช่อนแดดเดียว, ทอดมันกุ้ง
ลาบตะเพียนเงิน, ปลาช่อนแป๊ะซะซีเม่า, เนื้อตุ๋นยาจีน, ปลาดังลวก
ปลากะพงสามรส, ปลาช่อนขนบท, ห่อหมกทะเล, อาหารประเภทปลา
แหลมซีโครงหมูอ่อน, แหลมเนื้อ, ออส่วน, แหลมข้อไก่
ปลาช่อนน้ำตก
แกงเขียวหวานลูกชิ้นปลากราย, กุ้งแม่น้ำเผา, ต้มโคล้งปลาสด
ผัดเผ็ดกระดูกหมูอ่อนใบยี่หระ, แล้งว่ากุ้ง, ต้มยำปลาน้ำเงิน
ห่อหมกมะพร้าวอ่อน, อาหารทะเล
เมี่ยงปลาช่อน
ยำตะไคร้
ซีเม่าสามกรอบ

ปลาช่อนลุยสวน, แหลมเนื้อ, กุ้งเรือนเทพนิม
ข้าวคลุกกะปิ
ปลาช่อนฟูลิ้มคำ
ไก่บ้านร่วนปลาร้า
ผัดพริกขิงไข่เค็ม
เนื้อย่างเกาหลี
กุ้งพล่า, ทอดมันปลากราย, ปลาน้ำเงินจู่จี้, ขนมจีน
ไทย จีน ฝรั่งเศส
กุ้งเผา, ทอดมันปลากราย, กุ้งทอดกระเทียม, ต้มยำปลาม้า
อาหารไทยพื้นบ้าน
อาหารป่า
ชาหมูนั่นโก

ปูทอน, กุ้งนางทอดกระเทียมพริกไทย
อาหารจีน, ขนมจีบ, ซาลาเปา
ยำไก่หัวปลี, อาหารญี่ปุ่น, อาหารตามสั่ง
แกงส้มแป๊ะซะ, ปลาเนียงหลวงพระบาง
ส้มตำกุ้งสด, ผัดพริกขิงไข่เค็ม
เปิดทานตะวัน, ยำเขมรแตกทัพ, ปลาเนียงผักไผ่

แกงส้มแป๊ะซะปลาช่อน
ปลายี่สกน้ำยว, ปูนิ่มสามรส

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(รหัสทางไกล 035)

สภ.เมือง	241001, 241608, 241663
โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา	242987, 241718, 241027, 241728, 241686
โรงพยาบาลราชธานี	335555-61
สถานีรถไฟโดยสาร	335304
ขนส่งจังหวัด	335304/335432
สถานีรถไฟ	241521
ตำรวจท่องเที่ยว	242352, 241446
ศาลากลางจังหวัด	336647, 336550
ที่ทำการไปรษณีย์อยุธยา	251233, 252295
ที่ทำการไปรษณีย์เดชารุ	241334
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (สาขาเจ้าพรหม)	243300-5, 245532-3
ธนาคารกรุงเทพ (สาขาอยุธยา)	245364-7
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (สาขาโรจนะ)	243289, 243389, 243489, 243828-9
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (สาขาอยุธยา)	245489, 245389, 245189, 245289
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (สาขาอยุธยา)	241783, 245720, 242673
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (สาขาอยุธยา)	243731-6
ธนาคารทหารไทย จำกัด (สาขาอยุธยา)	241417-8, 242417
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (สาขาอยุธยา)	242071, 241324, 242701, 241447
ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (สาขาอยุธยา)	245706-12